

BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN AAN HET PARTICIPATIEDECREET VANAF HET SCHOOLJAAR 2014-2015

Sarah Walschot

2014-07-07

In deze tekst vind je een overzicht van de belangrijkste wijzigingen van het participatiedecreet als gevolg van het decreet houdende diverse maatregelen betreffende de rechtspositie van leerlingen in het basis- en secundair onderwijs en betreffende de participatie op school. Het Vlaams parlement keurde dit decreet goed op 26 maart 2014. De wijzigingen gaan in vanaf 1 september 2014 en hebben ook gevolgen voor de onderliggende raden en schoolraden waarvan het mandaat pas in één van de daaropvolgende schooljaren afloopt.

Concreet wordt de regelgeving op een aantal fundamentele punten versoepeld en/of vereenvoudigd.

1 SAMENSTELLING ONDERLIGGENDE RADEN

Een *bestaande pedagogische raad, leerlingenraad of ouderraad* kan zelf bepalen op welke wijze de raad voor de volgende mandaatperiode zal worden samengesteld en legt daarbij ook zelf het aantal mandaten vast. Dit hoeft niet langer te gebeuren via verkiezingen. De leden moeten ook een regeling uitwerken op welke wijze nieuwe leden tijdens de mandaatperiode kunnen toetreden tot de raad.

Enkel bij een *eerste oprichting van een onderliggende raad* moet deze via verkiezingen worden samengesteld. De bepaling dat de stemming geheim (voor alle onderliggende raden) en verplicht (voor de pedagogische raad) is, is geschrapt. Ook nieuw is de uitdrukkelijke verwijzing naar de situatie waarin er minder kandidaten zijn dan het aantal toe te wijzen mandaten of indien het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal toe te wijzen mandaten. In dat geval zijn de kandidaten die op de kandidatenlijst worden vermeld, van rechtswege verkozen en wordt de verkiezingsprocedure als beëindigd beschouwd. Indien het aantal mandaten voldoende hoog wordt gelegd, zullen er m.a.w. geen verkiezingen nodig zijn.

Omdat de verschillende geledingen voortaan zelf kunnen kiezen op welke manier zij zich organiseren, is het VSKO – in tegenstelling tot vroeger – nu wél voorstander van het oprichten van onderliggende raden in scholen die nog geen pedagogische raad, leerlingenraad of ouderraad in de zin van het participatiedecreet hebben. Het VSKO is voorstander van het oprichten van onderliggende raden omdat dit de volgende voordelen biedt:

- Een eerste oprichting moet via verkiezingen gebeuren. Dit is echter eenmalig en zal in vele gevallen zelfs niet nodig zijn omdat het aantal kandidaten minder of gelijk is aan het aantal toe te wijzen mandaten. Na een eerste oprichting bepalen de onderliggende raden steeds zelf hoe zij zich samenstellen en hoe zij leden afvaardigen naar de schoolraad.

-
- Uit de VSKO-evaluatie van het participatiedecreet blijkt dat vele leden van de schoolraad werden afgevaardigd door de onderliggende raden. Dit kan enkel indien deze onderliggende raden zijn samengesteld volgens de modaliteiten van het participatiedecreet. In de praktijk blijkt dit lang niet altijd het geval te zijn. Dit betekent dat heel wat schoolraden niet conform het participatiedecreet zijn samengesteld. Door onderliggende raden conform het gewijzigde participatiedecreet op te richten, verdwijnt deze onduidelijkheid.

2 SAMENSTELLING SCHOOLRAAD

Indien er een *onderliggende raad in de zin van het participatiedecreet* is, verandert er niets fundamenteel. De betrokken geleding in de schoolraad wordt samengesteld uit afgevaardigden aangeduid door en uit deze raad. In het huishoudelijk reglement worden daarover afspraken vastgelegd. Enkel indien een onderliggende raad ervoor kiest om geen gebruik te maken van zijn recht om leden voor zijn geleding in de schoolraad aan te duiden, zal er een verkiezing plaatsvinden.

Indien er *geen onderliggende raad in de zin van het participatiedecreet* is, blijft de regeling behouden dat de verschillende geledingen rechtstreeks worden verkozen. Net als bij de onderliggende raden wordt nu wel uitdrukkelijk verwezen naar de situatie waarin er minder kandidaten zijn dan het aantal toe te wijzen mandaten of indien het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal toe te wijzen mandaten. In dat geval zijn de kandidaten die op de kandidatenlijst worden vermeld, van rechtswege verkozen en wordt de verkiezingsprocedure als beëindigd beschouwd. De bepaling dat de stemming geheim en verplicht (voor de personeelsgeleding) is, is geschrapt.

3 HUISHOUDELIJK REGLEMENT ONDERLIGGENDE RADEN EN SCHOOLRAAD

De werking van de onderliggende raden en de schoolraad wordt geregeld in een huishoudelijk reglement. De regelgeving m.b.t. de minimale inhoud wordt uitgebreid. De regelgever is van mening dat dit de keerzijde is van een beperkte wetgeving i.v.m. de wijze van samenstelling en werking. Het huishoudelijk reglement moet voldoende garanties inhouden voor effectieve inspraak van alle actoren en een goede werking.

Het huishoudelijk reglement van de schoolraad moet voortaan ook een aantal proceduregels bevatten. In het verleden maakten deze deel uit van een aparte overeenkomst tussen het schoolbestuur, de directeur en de schoolraad. Een dergelijke overeenkomst is niet meer verplicht.

4 ONDERSCHIED ADVIES- EN OVERLEGBEVOEGDHEID

Omdat uit de diverse evaluaties van het participatiedecreet blijkt dat het onderscheid tussen advies- en overlegbevoegdheid niet altijd volledig duidelijk was en niet altijd correct werd toegepast, wordt dit onderscheid opgeheven. De verplichte adviesbevoegdheid van de schoolraad wordt afgeschaft en vervangen door een overlegbevoegdheid. De facultatieve adviesbevoegdheid blijft wel behouden. De schoolraad kan nog steeds uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen.

5 AANWEZIGHEID SCHOOLBESTUUR OP DE SCHOOLRAAD

Het opheffen van het onderscheid tussen verplichte advies- en overlegbevoegdheid zorgt er meteen voor dat het schoolbestuur (of zijn gemandateerde) de vergaderingen van de schoolraad steeds bijwoont. In het decreet wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de drie geledingen van de schoolraad (de ouders, het personeel en de lokale gemeenschap)

en het schoolbestuur. De reden daarvoor is dat er nog steeds sprake is van overlegbevoegdheden. Aangezien de schoolraad moeilijk kan overleggen met een eigen geleding wordt het schoolbestuur formeel niet beschouwd als een geleding van de schoolraad.

Enkel indien de schoolraad wenst te vergaderen om een advies op eigen initiatief te formuleren, kan de raad aangeven dat zij dit advies zullen opmaken zonder dat de directeur of een afgevaardigde van het schoolbestuur aanwezig is.

6 FLEXIBILITEIT BIJ VASTLEGGEN THEMA'S WAAROVER DE SCHOOLRAAD OVERLEGT

De lijst van thema's waarover verplicht overlegd wordt, is aangepast, maar niet ingekort. De schoolraad heeft wel de mogelijkheid om af te zien van het overleg. Zo is het bv. mogelijk dat de schoolraad bij het begin van het schooljaar zijn overlegagenda bepaalt na kennisname van alle onderwerpen waarover het schoolbestuur dat jaar een beslissing plant. Indien daaraan in de loop van het schooljaar een onderwerp wordt toegevoegd, dan komt ook dit item voor overleg in aanmerking. De afspraken hierover worden in het huishoudelijk reglement vastgelegd.

7 MEDEZEGGENSCHAPSCOLLEGE NIET LANGER VERPLICHT

Een medezeggenschapscollege op het niveau van de scholengemeenschap is niet langer meer verplicht. Het is enkel verplicht als ten minste één schoolraad daarom vraagt en dit motiveert. De medezeggenschapscolleges die op 1 april 2013 werden opgericht voor een periode van 4 jaar hebben de keuze om dit college verder te zetten tot 31 maart 2017 of om het medezeggenschapscollege per 1 september 2014 stop te zetten. Dit kan als alle betrokken partijen daarmee akkoord zijn. Je vindt hierover meer informatie in de Mededeling " Het medezeggenschapscollege".